

YTTRANDE

Datum
2022-02-09

Dnr
5.1.6-651-2021

1(2)

ku.remissvar@regeringskansliet.se
cc. KU.KL@regeringskansliet.se

Kulturdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Naturhistoriska riksmuseets yttrande över betänkande: Från kris till kraft. Återstart för kulturen (SOU 2021:77).

Naturhistoriska riksmuseet (NRM) avger här sitt yttrande över remiss av SOU 2021:77 Från kris till kraft. Återstart för kulturen.

Sammanfattande synpunkter

Naturhistoriska riksmuseet ser positivt på betänkandets kartläggning av kulturens förutsättningar under pandemin där museernas situation blir belyst i flera delar. Vi vill speciellt uppmärksamma nedanstående områden i utredningen:

- 7.2 Nationellt återstarts- och utvecklingsstöd för den grundläggande infrastrukturen och för digitalt tillgängliggörande.
- 7.3 Långsiktig förstärkning av kulturens ekonomiska förutsättningar.
- 7.6 Digitalisera kulturarvet, med arbetsmarknadsinsats.
- 7.7 Utveckla statistik och analys.
- 7.8 Främja förutsättningarna för kultur i skolan.
- 7.9 Bredda deltagandet och minska snedrekryteringen i kulturlivet

7.2 Nationellt återstarts- och utvecklingsstöd för den grundläggande infrastrukturen och för digitalt tillgängliggörande.

Naturhistoriska riksmuseet ser mycket positivt på ett stöd som stärker infrastrukturen för att producera digital kultur, tillgängliggöra kultur digitalt och utveckla intäktsmodeller för digitalt kulturutbud. Våra erfarenheter från pandemin visar att ett digitalt kulturutbud har stora möjligheter att nå nya målgrupper och få stor geografisk spridning. Det är viktigt att det digitala utbudet också genererar intäkter eller annan långsiktig finansiering. Pandemin har visat på behovet av och möjligheterna med det digitala erbjudandet och att det framåt inte ersätter det fysiska besöket utan blir ett viktigt komplement och alternativ.

7.2.3 Kulturcheckar som stimulansstöd.

Museet anser att förslaget om kulturcheckar är intressant och bedömer att vi med detta verktyg skulle kunna ge fler medborgare möjlighet att prova på kultur. För museet skulle det ge en god möjlighet att sänka trösklarna för de avgiftsfinansierade aktiviteter vi erbjuder såsom Cosmonova och viss programverksamhet. En viktig aspekt att väga in är att checkarna även ska gå att använda till digitala aktiviteter som är avgiftsbelagda.

7.3 Långsiktig förstärkning av kulturens ekonomiska förutsättningar.

Naturhistoriska riksmuseet ser positivt på förslaget om en långsiktig förstärkning av de ekonomiska förutsättningarna för kulturlivet. Eftersom de statliga anslagen för kulturinstitutioner inte räknas upp i samma nivå som pris- och löneutvecklingsnivåerna ser vi att anslagets del av finansieringen långsiktigt riskerar att minska så att förutsättningarna för att bedriva en verksamhet av hög kvalitet försämras över tid.

7.6 Digitalisera kulturarvet, med arbetsmarknadsinsats.

Naturhistoriska riksmuseet ser mycket positivt på förslagen om ekonomiska förstärkningar och en arbetsmarknadsinsats för att digitalisera kulturarvet med Riksantikvarieämbetet som huvudansvariga för former och genomförande. Museet har ett pågående arbete med digitalisering, men en riktad satsning skulle bidra till att snabba upp arbetet och även kunna bidra till att samlingarna blir tillgängliga för forskare likväl som för en bred allmänhet i mycket högre utsträckning än vad som idag är fallet.

7.7 Utveckla statistik och analys.

Naturhistoriska riksmuseet ser att det finns ett stort behov av att utveckla statistik- och analysdelar som stöd för museernas framtida utveckling. Inte minst är behovet av relevanta mätetal och indikatorer för redovisning och jämförelser av museernas digitala erbjudanden, som komplement till de väletablerade mätetalen kopplade till fysiska besökare, ett angeläget utvecklingsområde.

7.8 Främja förutsättningarna för kultur i skolan.

Vi ser mycket positivt på förslaget att Skolverket får ett direkt uppdrag att främja utbytet mellan skola och kultur. Det är genom skolverksamheten som vi möter barn ur alla socioekonomiska grupper och en nationell strategi och styrning för hur skolor ges möjlighet att använda museerna som en resurs i undervisningen är en viktig förutsättning för att alla skolor ska ta sig an uppdraget på ett likvärdigt sätt. Under pandemin har museets utveckling av digitala skolmaterial och online-visningar synliggjort att mötet mellan skolan och kulturinstitutionen kan ske i klassrummet utan en geografisk begränsning.

7.9 Bredda deltagandet och minska snedrekryteringen i kulturlivet.

7.9.1 Analysera och kartlägg orsaker till ojämnt deltagande

Naturhistoriska riksmuseet delar utredningens bedömning att det saknas en helhetsbild av varför kulturlivet inte når ut till alla. Vi ser därför positivt på att Myndigheten för kulturanalys får i uppdrag att analysera och kartlägga hinder för jämlikt deltagande i kulturlivet, samt utifrån analysen peka på åtgärder som kan bidra till att delaktighetsmålet uppnås.

Beslut i detta ärende har fattats av överintendent Lisa Månsson. Föredragande har varit t.f. avdelningschef vid avdelningen för publik verksamhet Bengt Staf, och i beredningen har även enhetschef vid värdskapsenheten Jessika Krekula och kommunikationschef Catharina Hammarskiöld samt avdelningschef vid avdelningen för verksamhetsstöd Pär Rådling deltagit.

Lisa Månsson

Bengt Staf